NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ ĐẶC BIỆT 2482 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ SÁU 26 JUIN 1925

RESERVE LEGAL TONKIN

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3501

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 50	6 $ 50	6 $ 00	6 $ 00	12 $ 00
Các tỉnh và	»	»	»	»	»	»	»
Các công-sở	»	»	4 00	4 00	4 00	4 00	»
Sáu tháng.	3 . 00	3 . 50	3 . 50	3 . 50	3 . 50	3 . 50	6 . 00
Ba tháng .	1 . 50	1 . 75	1 . 75	1 . 75	1 . 75	1 . 75	3 . 00
Một tháng.	0 . 50	0 . 60	0 . 60	0 . 60	0 . 60	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres, mandats et la rédaction doivent être adressés au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : I. G. CLEMENCEAU
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-TUY-ÂN
Administrateur-gérant : NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 230

ANNONCES
Des emplacements à raison de 3 francs au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion . . . . 0 $ 50 la ligne
Pour contrat annuel . . . . .
Par insertion à forfait . . . . .
Deuxième page . . . . 0 $ 15 la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Lại một điều trông mong ở trong việc học

Hôm nay đã gần hết tháng juin, việc khảo hạch đã xong học-trò đâu đã về đấy, các trường công đã đóng cửa, mùa nghỉ hè đã đến, việc học trong một năm đã toan kết thúc rồi. Xét việc học trong năm 1924-1925, cũng có nhiều điều thêm mới và nhiều điều sửa đổi, đáng ghi nhớ hơn mọi năm. Nói về lớp Cao-đẳng thì quan Toàn-quyền đã ký nghị-định mở thêm trường Cao-đẳng mỹ nghệ, và đặt thêm một ban Cao-đẳng điện-báo; trường Cao-đẳng pháp chánh thì đổi làm trường cao-học Đông-pháp, mà chỉ cho những người có bằng trung học Pháp hay là người có bằng trung học bản-xứ mới được vào; chương-trình ban trung học bản-xứ thì sửa đổi lại mà nâng cao lên; ban sơ-học thì các lớp dưới các môn học đều dạy bằng chữ quốc-ngữ bằng sơ-học yếu-lược cũng đã bắt đầu thi từ năm nay; việc học ở nước ta bây giờ đương buổi tiến-tới, số học trò một ngày một đông, chánh-phủ cũng vẫn lưu tâm dò xét mà tùy thời sửa đổi dần dần, để cho hợp với trình-độ người mình mà sự học mau có kết quả tốt.

Từ ngày trường Cao-đẳng mở ra ở xứ Đông-pháp để dung thụ và rèn đúc bọn thiếu-niên anh-tuấn nước Nam, người mình thật nô-nức hoan-nghênh mà đua nhau vào học; mỗi năm số học trò tốt-nghiệp ở trường ra ngày thêm nhiều, cũng đã thấy lắm người được thành tài đạt đức. Tuy cái trình-độ học-vấn ở trường cao-đẳng Đông-pháp so với trường đại-học ở các nước văn-minh thì còn thua kém xa, mà ở vào một xứ việc học mới bắt đầu mở mang thì trình-độ cũng đã khá cao, so với hai mươi năm về trước, thật cũng đã có phần tiến-bộ.

Những phép học phải có thứ tự, noi bậc mà lên, tự sơ-học mà trung-học, tự trung-học mà đại học, đó là cái thứ bậc đương-nhiên, người theo học phải noi qua vậy. Xem như các trường đại học chuyên-môn ở bên Pháp, học-trò vào học, tất là người đã tốt-nghiệp ở trường trung-học ra (có bằng tú-tài), đã đủ cái học-vấn, cái trí-thức phổ thông, rồi mới theo học một khoa ở trong trường đại-học được. Cho nên những người vào học ở trường đại-học, cái học-thức đã tinh thông, mà cái tư-cách cũng thật là hoàn-toàn xứng-đáng. Trường cao-đẳng Đông-pháp khai-thiết, đương buổi việc học mới bắt đầu mở-mang, nền trung học bản-xứ chưa kịp thành-lập, cho nên vẫn phải tuyển học-trò tốt-nghiệp ở các trường cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt. Đến năm 1919 trường trung-học bản xứ mới mở ra, vì số học-trò còn ít, cho nên lệ tuyển học-trò vào trường cao đẳng vẫn hãy còn rộng rãi như xưa. Đến kỳ hội-đồng học-vụ năm 1924 mới rồi, mới quyết nghị nâng cao cái chương-trình học ở ban trung-học bản-xứ và định lệ trường cao-học Đông-pháp chỉ tuyển học-trò đã tốt-nghiệp ở trường trung-học, cái bằng trung-học bản-xứ cũng đã có cái giá-trị cao-thêm dần dần. Coi thế thì biết chánh-phủ vẫn săn sóc đến nền trung-học bản xứ, muốn cho học-trò đủ tư-cách vào trường cao-đẳng, và học-trò tốt-nghiệp ở trường cao-đẳng, cũng đã có cái trình-độ học-thức khi cao cao.

Nhưng xét ra, học-trò theo học ở ban trung-học bản xứ bây giờ, phần nhiều vẫn có ý chán-nản, mà số người học vẫn không thấy tăng tiến được nhiều. Đó là vì có hai cớ: một là vì người mình chí khí hèn thấp, kiến giải sai lầm, chỉ mong vượt học qua thang, mau thành nghiệp học, chớ chẳng hỏi gì đến học-thức và tư-cách của mình có thật đầy đủ hay không; hai là trường trung-học bản xứ mở ra chưa được rộng mà cái thể-lệ lên học học-trò vào các trường cao-đẳng thì vẫn còn khoan dung.

Thiết tưởng ban trung-học bản xứ bây giờ, chương-trình học đã nâng cao lên, thì qui-thức học cũng nên nghiêm thêm, mà trường học cũng nên mở thêm ra cho tiện học. Hiện nay ở Đông-pháp, ban trung-học bản xứ mới có ở Hà-nội và Saigon, học-trò ở các nơi đến học, vì xa xôi mà tổn-phí mất nhiều, con nhà nghèo khó đã đành, con nhà gia-tư thường thường giờ xuống lắt phải nhờ có học-bổng mới có thể theo học được. Số học-trò đậu bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt bây giờ hiện cũng đã nhiều, vậy ở Huế tưởng cũng nên lập thêm một ban trung-học bản-xứ để dự-bị lấy học trò vào trường Cao-đẳng sau này, (nếu nơi nào có trường Cao-đẳng tiểu-học mà cũng có ban trung-học bản-xứ thì càng hay lắm). Tuy mở thêm trường như thế, phí-tổn cũng có mất nhiều, nhưng chánh phủ đã nhận lấy cái trách-nhiệm quí báu, sẵn lòng khai hóa cho người Nam, vẫn tùy cái trình-độ người mình mà sửa đổi việc học dần dần, vốn không tiếc công tiếc của. Và lại, trường trung-học đã mở thêm ra, thì người tốt-nghiệp ở trường Cao-đẳng tiểu-học, được tiện chỗ mà theo học thêm hai năm, khỏi phải sự xa xôi phiền phí, thì không kể con nhà nghèo, còn con nhà thường thường, không cần phải cấp học-bổng, tiền chi-tiêu việc học, cũng có thể bớt được một vài phần, chánh phủ có hẹp gì mà chẳng tùy thời châm chước mà lần lượt cải hành, lòng trông mong của người mình, tất cũng có ngày thỏa-nãn vậy.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 24 Juin 1925

Chiến-sự ở Maroc

Tin Fez. — Tại miền bắc Ouezzan quân Pháp đánh đuổi hẳn hết địch-quân ở địa hạt Rhoundas.

(Havas)

Cái chương-trình tài chính

Quan Caillaux tuyên cáo rằng chính phủ Pháp không định mở thêm ở ngoại-quốc.

Hỏa-tai ở Ấn-độ

Một nhà máy sợi ở Calcutta bị cháy.

(Indopacifi)

CÁCH GIẾT THỊT SÚC-VẬT Ở ÚC-ĐẠI-LỢI-Á

Ở Úc-đại-lợi-á người ta rất cẩn thận về việc giết súc vật. Bao nhiêu súc-vật giết thịt đều phải đem đến lò thịt của nhà-nước, chứ không ai được làm nhà lò tư. Tại các nhà lò có máy riêng để đập súc vật cho súc vật ấy đỡ phải khổ đau đớn khi giết. Súc vật giết xong, các quan thú-y mở xét xem súc vật có bệnh hoạn gì không. Thịt phải rửa bằng nước sôi và bỏ vào một thứ thuốc riêng, mới được đem về bán thịt. Tại bày ở cửa hàng, ngoài phải có kính che, mà trên mặt kính lúc nào cũng có nước chảy luôn khiến cho không có bụi bậm gì bay vào thịt được.

CẢI PHONG TRÀO DUY TÂN Ở NƯỚC IRAK

Ít lâu nay dân Hồi-hồi có ý khuynh hướng về cái phong-trào duy-tân. Đến cả Hoàng-hậu nước Irak tức là vợ vua Faycal cũng không chịu deo mạng mặt, càng bận quốc-phục nữa.

Nguyên vua Faycal vẫn để hoàng-hậu ở nhà bố vợ là vua Hussein nước Hedjaz. Mới đây hoàng-hậu sự bỏ nước Hedjaz trở về nước Irak. Hoàng-hậu không đi đường vận-tải xưa nay, lại đi máy bay đến thẳng Bassorah. Tới Bassorah có vẫn ra đón, hoàng-hậu không chịu đi, nhất định thành một cái xe ô-tô, đi qua sa-mạc thẳng đến Bagdad. Hoàng-hậu tới nơi, vua Faycal thấy vợ ăn bận lối mới lóc ngắn niêm ngắn, áo không có không tay, không còn biết là hoàng-hậu nữa. Nhân dân được tin ấy, rất là náo-động.

MỞ ĐẦU HỎA SÂU ĐẾN BAO NHIÊU

Cái giếng dầu mỏ sâu nhất là giếng Lake ở Virginie. Giếng ấy bắt đầu đào năm 1918, đến năm 1925, đào sâu được 2 5 1 m 35, vì ở các nhà địa chất học thì phải đào sâu tới 2 7 0 m. mới đủ. Nhiệt-độ ở dưới đáy giếng là 76 5.

Trước khi có giếng này, thì ở miền ấy có một cái giếng sâu được 2.437 m. Ở Geary, và ba Pensylvanie có một cái giếng sâu tới 2 391 mètres.

Bắt đào đến 2.244 m. thì thấy muối mỏ, nghĩa là dẫn lớp bề đời xưa vậy.

Việc Trung-hoa

Cuộc chiến-tranh ở Quảng-châu

Từ hôm 7 juin quân Hồ và quân Dương, Lưu cùng nhau khai chiến, kể đã ngày nào cũng đánh nhau, nhưng kịch-liệt nhất là trận đánh ở Bắc giao và trận đánh ở Thạch-bài, cả hai bên quân lính bị chết và bị thương rất nhiều.

Quân Dương, Lưu bị thua luôn mấy trận, hiện đã phải bỏ Quảng-châu mà kéo đi. Hồ hàm-Dân đã triệu tập cuộc hội-nghị quân-sự thiện-hậu để khôi phục lại trật tự.

Việc bãi ngoại

Ngày 11 juin vào hồi quá trưa ở Hán-kẩu lại sảy ra việc náo-động, phong-trào rất kịch-liệt, đội sen-đầm ở tô-giới mở mấy nước phun vào công chúng, rồi đội hải-quân bộ lệnh bắn, thì 8 người chết, còn số người bị thương nhiều đâu là 40 người.

Cũng ngày hôm ấy giờ ấy quốc-dân đảng khai đại-hội ở Thượng hải, đến dự hội có hơn mười vạn người, hạn cho phái-viên của chính-phủ là Hồ Thái-đình-Cân trong 24 giờ phải đệ-xuất 13 điều kiện yêu-cầu công-nhân-đoàn. Lại điện cho Đoàn-kỳ-Thụy phải hết sức tranh lấy cho kỳ được, nếu không xin lấy võ-lực đánh lấy lại tô-giới.

Trương-tác-Lâm phái binh đến Thượng-hải, một đội bộ-binh, một đội pháo-binh và một trung-đội cơ đã sáng bách-bích và súng cơ quan. Đó con trai là Trương-học Lương chỉ huy, bảo hộ cư-dân ở đất Trung-hoa.

Công-sứ Pháp ở Bắc kinh có vào yết-kiến quan ngoại-giao tổng trưởng là Thẩm-thụy-Lân xin nhận trách-nhiệm điều-đình. Công sứ Pháp lại tiếp được mệnh-lệnh của chánh-phủ Pa-ri sẵn sàng bảo hộ các người Pháp ngụ ở các nơi phải rán cầu thận, xảy có gặp sự biến, nếu người Trung-hoa không bắn súng thì không được bắn.

Tin Hương-cảng, — rất cả nhà băng Trung-hoa đóng cửa để giữ cho những người để tiền khỏi đến đòi tiền đông quá.

(Dịch báo Tàu)

Tin Bắc-kinh, 23 juin. — Các báo Trung-hoa trước đây chỉ cổ võ bài trừ riêng người Anh và người Nhật, nay có ý công kích cả người các nước khác.

Ông xã-trưởng Bắc-kinh có đưa đơn cho chánh-phủ xin rằng tổng-ấp chính Đoàn-kỳ-Thụy bị chiếu thư với nước Anh và nước Nhật.

Ngoại giao đoàn có đưa thư phản kháng chánh-phủ Trung-hoa. Trong thư nói rằng chánh-phủ Trung-hoa dụng tâm giết nghĩa mọi việc xảy ra đều có ẩn tàm. Có tin rằng ngày 25 juin sẽ có một cuộc biểu tình lớn.

Tin Thượng-hải 23 juin, — Hiện tin không thay đổi. Liên chi-nguyên vẫn đi tuần. Ở tô-giới lệ quốc không xảy ra điều gì mới, nhưng sự như tin tức ở Hương cảng, thì không khéo vì một việc xảy ra ở đấy mà tình trạng lại khó khăn thêm.

Con trai Trương-tác-Lâm đã từ về với Trương.

Tin Thượng-hải, 24 juin. — Tin từ ở Quảng-châu tới đến làm cho dư luận rất náo-động. Người ngoại quốc mong rằng liệt-cường sẽ dùng một cái thái-độ cương quyết để ngăn ngừa việc cổ võ cần bọc quá-khích.

Ngày hôm nay, tư-lệnh-quyền-sử Frochot, thống-đốc hải-quân cần Pháp ở Viễn-đông đã đáp tàu Algol đi Quảng-châu.

Có tin đích xác rằng người Trung-hoa cướp phá sở ô-tô ở Ninh-ba. Còn tin về việc mưu hại sinh mệnh thì không có gì là đích xác. Ở Nhi-hương có nào động. Còn ở các chỗ khác, tình trạng không thay đổi.

Tin Hương cảng, — Trong một cuộc bỏ tỉnh của đảng công-sản, người Trung-hoa hăm sáng vào người ngoại quốc. Có tin rằng một người Pháp và một người Anh bị giết và nhiều người bị thương. Nghe đâu quân lính Trung-hoa đã giếp được yên. Việc đình-công ở Hương-cảng vẫn như trước. Quan Thống-đốc hoãn đến khi xong việc đình-công mới lên đường.

Tin Hương-cảng, — Chánh-phủ Hương-cảng hạ lệnh cấm xuất cảng gạo, bột, và các thứ đồ hộp. Cấm bổ Hương-cảng đi nơi khác, mà trong 1 ng mang một số tiền từ hơn 5 dollars. Lính chỉ người đến tụ-tập. Để đặt lệ kiểm-duyệt tin-tức, báo chương, và điện-báo. Việc buôn bán tiền hàng của người Trung-hoa rất là khó khăn.

Nước Nga với Trung-hoa

Tin Cáp-nhĩ-tân 23 juin. — Các báo ở Cáp-nhĩ-tân nói rằng về các vấn-đề ở xa ở Mãn-châu, chánh phủ Moscou có ý ôn hòa hơn trước. Chánh-phủ Moscou lại định đặt một phòng thương-mại Nga-Trung ở Cáp-nhĩ-tân.

(Indopacifi)

HÀI ĐÀM

Nề gì Ôn!

Sáng hôm mồng 5 tháng năm chúa Ôn biết rằng lắm việc, nên đã vặn đồng-hồ đánh thức tự ba giờ sáng. Nhà sắp sửa quần áo ra đi, chợt có mấy anh, anh nào anh ấy ôm bụng kêu gào, lại có người đem theo sau nào gạo nào gà nào dưa nào mận đến khẩn-khoản kêu với chúa Ôn xin nghỉ tha tội.

Chúa Ôn nhận lễ ỷ lời, bọn ấm-ớ ra về vẫn đinh ninh rằng ngài ban phúc, ai ngờ sau khi đó ngài cũng nếm thử mỗi miếng dưa và vài quả mận, rồi cũng cứ việc ôm bụng mà lăn lóc, bỏ mình ở công sở đi làm việc được, đành phải đành tế-lễ phôn lên tâu cùng tượng-đế rằng:

« A lỗi muốn tâu thần mới thử một vài miếng, ai ngờ sau-họ nhiều nay đã quá, nó cũng cứ chẳng nề gì Ôn, cố lễ thần phải vì nó mà thương, vậy xin ngài giao xe-vít lại cho người khác... »

Cuồng-sỹ

Giải đáp nhưng điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Xin ngài làm ơn bảo giùm tôi việc sau này:

Nguyên làng tôi để cải-lương từ hai năm nay, các việc bổ sưu thuế đều ở bộ-đồng hương-hội làm cả. Khi bổ thuế ruộng thì hội-đồng lại bắt những người cấy ấy tư-điền phải gánh cả thuế cho công-điền. Nghĩa là những người nào mà cấy thuê ruộng công-điền thì đều không phải đóng thuế ruộng ấy, để có những người cấy tư-điền phải chịu nhau mà đóng đầy thuế công-điền cho làng.

Các người làm tư-điền đã nhiều lần kêu với tương-hội để bãi việc đóng thuế đầy ấy đi, song hội-đồng nhất định khó giải nghĩa và trả lời rằng: những công-điền là để cải tiêu vào việc công dân, vậy thì các người cấy tư-điền phải đóng hộ dân ta nữa ấy.

Hội-đồng xử như thế có phải phép không? Nếu việc này mà đem lên quan trên phân xử thì sẽ phải thua tại tòa nào? Việc này là việc chính-trị hay là việc tư-pháp? Xin ngài bảo giùm tôi làm ơn.

LỜI ĐÁP. — Việc này là việc chính-trị, chớ không phải việc tư pháp, vậy phải kêu tại quan công-sứ tỉnh mình ở. Các điền thổ hết luận là của công hay của tư điền phải chịu thuế cả, chỉ trừ các nghĩa-địa, hay là đất đình chùa, nhà thờ là được miễn thuế mà thôi.

Ph. h. L.

MỘT THỨ BỊA BÀN RIÊNG DÙNG CHO CHIM MANG THƯ

Kim địa bàn ấy có hai tay như chữ V, có thể mở ra gấp vào như hai cái nan quạt. Người ta mắc địa bàn lên trên đầu chim như thể cái mũ, một tay kim có vỏ chất đá nam châm, thì lúc nào cũng chỉ về phương bắc, còn một tay kim có đầu nhọn, mỗi khi chim bay không đúng phương hướng thì cái đầu nhọn đâm vào má chim, thì chim lại phải quay về hướng đã định mà bay. Địa bàn ấy rất được việc trong buổi chiến-tranh, người ta định cho chim đi vào phương hướng nào thì vặn kim cho đúng rồi mắc vào đầu chim, đầu nhọn có khi đã bên tay phải, có khi để bên tay trái, để giữ cho chim phải theo hướng đã định luôn.

Bài ký phong thổ tỉnh Hòa-bình

Tỉnh Hòa-bình này nguyên trước thuộc về tỉnh Sơn-tây đến năm nhà nước sang bảo hộ thấy rừng núi đất rộng, việc quan đi lại không được tiện, nên nhà nước đặt riêng ra tỉnh Hòa-bình.

Tỉnh này nhiều rừng núi ít đồng-điền, phía đông giáp tỉnh Hà-đông; phía tây giáp tỉnh Phú-thọ, Sơn-la, Lai-châu, phía nam giáp Hà-nam, Ninh-bình, Thanh-hóa phía bắc giáp Sơn-tây.

Thông-hạt. — Lị-sở đóng tại xã Hòa-bình, châu Kỳ-sơn, tỉnh có năm châu, là: châu Lương-sơn, Kỳ-sơn, Lạc-sơn, Đà-bắc và Mai-châu. Ngày trước còn châu Lạc-thủy nữa, nhưng năm 1908 nhà nước cho sát nhập vào tỉnh Hà nam.

Việc cai-trị. — Quan Đại-pháp thì có quan chánh Công-sứ, Phó-sứ, Giám-binh, Thương chánh, Kiểm-lâm Lục-lộ, Lâm. Quan An-nam thì có quan Tuần-phủ, (tức là chánh quan lang), quan Án-sát, và mỗi châu có một quan chánh-châu và quan phó-châu làm đầu cai trị dân.

Phong tục. — Dân sự tỉnh này rất là thuần-hòa. Dân sự lấy tín ái mà giao dịch với nhau. Thi dụ như bán ruộng, tạn trăn bộ thì cứ lấy sự tin làm cốt, không phải làm giấy má gì.

Tục lang, — Quan lang là người hơn nhất trong một dân tộc theo lối bổ, như người Mường, họ làm lang thì là họ: Đinh, Quách, Hạch, Hoàng; người thổ thì họ Xa, họ Hà làm lang cho dân, lang ở với dân như cha với con, rất là thân thuộc thuở hòa.

Tang lễ. — Tục này bất cứ nhà lang hay là nhà dân, có ông bà già mà quá cố đi, thì thường đề linh cữu trong nhà một hay hai năm; tục truyền là con cháu thương ông bà, cha mẹ mà để thế cho trọn đạo hiếu. Khi hành lễ nhà lang thì dân sự cùng đến giúp việc; đề tây việc hiếu thì may một cái áo, tục gọi là áo đội, để phủ lên linh cữu, áo này may theo lối mường, may bằng gấm vóc và thêu tất cả, ở trên đầu linh cữu phải kê một cái giường thờ bày đủ các thứ đồ năm khí còn sống, ở dưới chân linh cữu thì bày một cái giường, gọi là cái giường thờ cơm, khi hành lễ thì làm một cái nhà tăng, một cái nhà bằng, một cái nhà minh-khí, một cái nhà kho thóc gọi là minh-tinh và một cái nhà chồng, cái nhà chồng này theo học người như người học ni làm 12 tầng, người dưới chín hay 7 tầng, theo như phẩm cách. Nhà lý làm như vậy thì thấp vậy, chỉ là cao nhất độ 30 thước tây; hôm đầu đến hành lễ thì có thầy mo (Tây cúng) đến cúng độ 5 hôm, đến hôm thứ 6 thì mới nhà

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

nó (tức là mua nhà cho ở giá); hôm mới nhà ít cần cho bạ hàng ra cả có ở tế nhà chồng (... i nhà chồng bao giờ cũng để ngoài đàng, gần suối, không có để trong nhà) khi con cháu ra đến nơi, có một ông thầy rắm quyền sách đọc rồi chạy chung quanh cái nhà chồng ấy, độ mười lần, mỗi lần là ba vòng thì lại đi. Cũng ở chỗ nhà ở ông ấy ra cũng phải hai ngày mới xong. Quyển sách công này, của một ông quan Lang ở c âu Lạc-sơn làm ra từ đời nhà Trần

Tục cưới. - Tục này cũng như ở dưới trung-châu, nhưng chỉ khácnhà gái thách nhà trai mười hai bộ mỗi bộ tế để biếu kỳ-mục; 2 cái kiếm. 1 đôi dao con, 1 cái xanh to, một rộ g độ 2 thước, bộ nhiều xanh nhỏ ở trong, cho đến cái xanh nhỏ độ 3 tấc thì thôi, nước những độ 20 cái xanh, cả nhỏn lẫn nhỏ. Còn nhà trai thách nhà gái, gồi độ 10 cái, gối ngà và gối dạ, 50 cái chăn bộ g và đệm, chiếu cạp 10 đôi, mâm 2 chiếc, có đủ bát đĩa để hầy đồ cùng ở giường thờ. Đây là nói về mấy nhà thường mà thôi, còn như mấy nhà các quan lang theo lớn bé mà thách không biết thế nào mà kể. Có nhà thách đến 1000 gối, 1000 chăn.

Tục lêm nhà. — Nếu trong một dân có nhà nào muốn làm thì chỉ phải nói với dân làng đến làm giúp nhau, khi làm xong thì làm một bữa rượu cho dân làng ăn, không tính công sá gì.

Săn vật. - Mùa màng thì phần nhiều cấy ruộng mùa, còn ruộng chiêm thì không có mấy. Khoai, ngô, đậu, rau cũng có ít nhiều, làm-sản thì có gỗ, đinh, trai, sẻo, tàu, vàng-tâm, lát-hoa, dầu, sáo, vân vân. Và các thứ gỗ dành sắc, tre, nứa, mây, song cũng có cả.

Các tạp vật thì có: nấm-hương, mộc nhĩ, nam-sâm, cam, quít, mí, nhãn, vân vân..... các thứ hoa quả có đủ cả không thiếu thứ gì. Tựu trung ở vùng chân Lương-sơn có nhưng hươu là tốt; có sông Bà, là ngon (sông Bài thuộc về xã Kỳ-sơn).

Mai thì có nhiều, không kể sao cho xiết được. Sông thì có sông Hắc giang (tức là sông Bờ (Rivière Noire) là to, có tàu nhà nước chạy thơ, mỗi tuần lễ là hai chuyến, thứ sư và chủ nhật, thì chạy chợ Phương lâm thì có tàu Bạch-thái công ty, chạy theo phiên chợ Phương-lâm, mỗi tháng ba kỳ là mồng hai, mười hai với hai mươi hai.

Danh lâm thắng cảnh. — Về hạt châu Lương-sơn xã Mỗ sơn có một ngọn núi, gọi là núi Rồng, hình như con rồng, trên đầu con rồng có một cái chùa bằng đá cao lắm không mấy người đi đến được, chỉ những người làm rừng nào bạo mới có thể đi tắt mà lên đến nơi được thôi. Cái chùa này theo đường cái từ Hanoi lên đến chân Lương-sơn, ở vào cây kilomètre thứ 51, về bên tay phải. Ở dưới đường trông hình như cái nhà đá thực.

Về xã Yên-lệ, có một ngọn núi gọi là núi Ba-vành.

Châu Kỳ sơn, về xã Cao phong, xóm Nước-bung, chỗ này có núi, như một cái động tiên, dưới động có một cái giếng sâu không biết đâu mà kể. Giếng này dân sự ở chung quanh thường bỏ có vua thầy-tế ở. Còn những thắng cảnh khác ở về châu Lạc, châu Đà, châu Mai thì ký giả chưa được tường tận hết.

Nhân vật. — Nhân vật tính này quan văn, quan võ đời nào cũng có như ở xã Vinh đồng về triều nhà Lý, có ông Đinh-công-Tương được p ong thương-tước, xã Cao phong có một ông phò-mã, xã Hướng-nghĩa có ông phủ, ông Minh quận công, xã Quy hậu có ông Lấy, ông trưởng hải quận-công; về triều nhà Hồ và nhà Hậu-lê các quan thổ lang được ban thưởng mọi lệ là đình môn nguu giác thái mễ lương điền, và đời Lê-Trịnh có ông ở xã Ngọc lâu được phong chi-huy-sứ p ủ quốc quận công, ở xã Chungkoàng (bây giờ đổi làm xã Tứ-xuanh) có ông phong là phòng-ngự-sứ.

Đến bản triều và đời đức Thế-tổ Gia-long nhất t ống, ở xã Vinh-đồng có ông Đinh-công-Trinh ra phò ngài khai quốc được phong tước kinh lược sứ đại-vương

Những ông được phong ở trên này là những ông quan lang to cả; hiện bây giờ con cháu vẫn kế thế làm quan mãi.

Đây xin kể qua những ông có tiếng mà thôi, còn những ông được phong tước công, hầu, bá, tử nam, tự đời Tiên lê đến bản triều bây giờ thì không kể sao xiết được,

Đây là ký-giả lấy sự thực đã từng mục kích mà nói, còn như phong tục lạ, cảnh trí đẹp tôi xin để phần cho các nhà du lịch xem xét kỹ càng hơn.

Quảng-văn lai cảo

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 32 độ
10 giờ 33 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta.		10	50
— nhì,	—	10	10
— ba,	—	8	80
Thóc hạng nhất,	—	6	40
Bắp ngô	—	8	00

Giá bạc. — Kể từ ngày 25 Juin 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 2 28

Thị giá quốc trái. — Ngày 23 Juin 1925 : 43,5 — 52,95. — 44,75. — 45,10. — 86,25

Quan Toàn-quyền về Nam-kỳ. — Như bản báo đã nói hôm trước một số báo trước, quan Toàn-quyền định đến cuối tháng tám tây thì về Nam kỳ ở chừng hơn một tháng để đi kinh lược các tỉnh trong kỳ và cả ở Cao-mên nữa. Lượt ra ngài sẽ đi đường bộ và sẽ ghé vào Huế.

Chính-phủ Anh cấm chợ quân Vân-nam qua Hồng-kông. — Quan thống-sứ Bắc-kỳ vừa điện cho quan Đốc-lý Hải-phòng như sau này :

« Nhờ ngài báo cho các công-ty hàng hải có tàu chở đi Hong-kong biết rằng chính-phủ Anh ở Hongkong cấm chở quân Vân-nam cho Quảng-châu-loan mà thay tàu tại bến Hongkong. Vậy tàu nào ở Haiphong đi mà không chở thẳng đến Quảng-châu được thì có ay gì xguy-hiểm phải chịu lấy.»

Phái-bộ Xiêm-la. — Chừng mười hôm nữa, đợi lệnh bên Bộ sang Chính phủ bảng-pháp với Phái-bộ Xiêm-la sẽ ký điều-ước về việc phân địa-giới của hai nước. Đến ngày ký điều ước ấy thì quan Toàn-quyền sẽ mở một cuộc dạ-yến tại phủ Toàn-quyền và sẽ mời cả các quan chức trong thành phố. Đ 15 jo lie thì Phái-bộ Xiêm-la sẽ trở về.

Một tây năm nay. — Quan Thống-sứ vừa bá cáo rằng theo như ý quan Toàn-quyền thì ngày hôi 14 juille vì trời nóng bức cho nên cuộc đ ễ-binh tại các tỉnh Trung Bắc-kỳ năm nay sẽ bãi đi.

MUỐN BÁN

Xe ô-tô « Peugeot » 14/32 mã-lực, sáu chỗ ngồi, 4 máy. Mới mua năm 1922, hiện nay còn tốt lắm ; sức xe rất khỏe khang xe rất dài, có thể chứa âm xe vận-tải thì thực tốt.

Giá . . . . . 2.300 $ 00

Hỏi tại : 39, Bd Félix Faure, 5, Rue des Teinturiers.

Trường Mĩ-thuật và trường Thương-mại. — Hai trường ấy vừa có gửi bá-cáo tuyển học-trò như sau này :

Trường Mĩ-thuật. - Đến ngày 5 octobre, tại Hanoi, Huế, Saigon và Pnom-penh sẽ bắt đầu thi tuyển học-trò vào trường Mĩ-thuật (Ecole des Beaux Arts). Thi vào trường ấy không có sạn tuổi nào hay là bắt phải có văn-bằng gì cả.

Đơn xin trường thì phải gửi đến nha Học-chính Đông-pháp, tòa nhất (Direction de l'Instruction Publique, 1er Bureau), nhưng phải gửi qua quan thá-hiến xứ mình ở chuyển đệ cho. Các đơn ấy phải để đến quan Thống-đốc Nam-kỳ hay là các quan Thống-sứ, Khâm-sứ các xứ, trước ngày 1er août. Đơn xin phải biện rõ tên họ người ứng thi, chỗ ở của cha mẹ và để chỗ ở mình cho đúng để nha Học-chính biết mà làm giấy gọi lên thi.

Các đơn thí phải gửi kèm các giấy sau này :

1 Giấy nhận-thực rằng mình là người thuộc quyền nước Pháp hay là người Á-đông nhập tịch dân Pháp;

2 Giấy tư-pháp lí-lịch ;

3 Giấy hạnh-kiểm ;

4 Giấy xem bệnh của thầy t nốc và có giản ảnh của thí-sinh.

Nếu muốn xin học-bổng thì phải đính thêm một tờ giấy của quan chức trong làng nhận thực rằng cha mẹ không có đủ tiền cấp cho ăn học tại Hano .

Những người đang làm việc nhà-nước phải có giấy phép của quan đầu sở mình cho mới được ứng-thí

Trường Thương-mại. — Đến ngày 18 août 1925 tại Hanoi, Saigon, Huế và Pnom-penh sẽ bắt đầu mở kỳ thi tuyển học-trò vào trường Thương-mại, ban Thương-mại và ban Bưu-điện (section commerciale et section des postes et télégraphes) Thí vào trường ấy không bắt buộc phải có văn-bằng gì cả.

Các đơn xin ứng-thí phải do quan thá-hiến xứ người thí-sinh ở để đến nha Học-chính tòa nhất (Direction de l'Instruction Publique, 1er Bureau). Đơn ấy phải để đến quan Thống-đốc Nam-kỳ hay các quan Khâm-sứ, Thống-sứ trước ngày 25 juillet

Đơn xin phải khai rõ tên họ người thí-sinh, tên họ và chỗ ở cha mẹ cùng chỗ ở của mình để nha Học-chính biết mà viết giấy gọi đến thi. Lại phải khai rõ xin vào ban Thương-mại hay ban Bưu điện. Đơn xin ứng thí phải đính các giấy sau này :

1 Giấy khai sinh ;

2 Giấy tư-pháp lý-lịch ;

3 Giấy hạnh-kiểm ;

4 Giấy thầy thuốc nhận thực rằng có đủ sức khỏe theo học được và có giản ảnh của thí sinh ;

5 Một tờ giấy của ông đốc trường (hay các ông đốc các trường) người thí-sinh học ba năm sau nhận thực rằng người thí-sinh không bị phạt gì nặng.

6 Nếu muốn xin học-bổng thì phải có giấy của quan chức trong tỉnh nhận thực rằng cha mẹ người thí-sinh không có đủ tiền cấp cho con ăn học tại Hanoi (mỗi thángước 30 đồng).

Việc bầu cử hội-viên Canh nông tư. — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã thông-tư cho các tỉnh kể tên những điền-chủ lớn để cùng mai lập sổ những người đủ tư cách có quyền vào cuộc bầu cử hội-viên canh-nông tư Bắc

HỘT THẤU DẦU

Bán-hiệu cần mua hột thầu-dầu, ai có bán xin đến nói truyện

QUANG-VINH
62, Hàng Mã-mây, Hanoi

HIỆU BÁO CHÍ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀ

AU CINÉMA TONKINOIS

13, rue des Eventails, Hanoi

Từ ngày 26 juin đến ngày thứ hai 29 juin 1925

MỘT NGƯỜI ĐÀN-BÀ GIA-NÃ-ĐẠI CAM-ĐẢM

Một phim ảnh phiêu-lưu tiểu-thuyết 15 hồi

Do Miss Helenholmès và Thomas Lingham diễn

Một kỳ chiến ba hồi

Hồi thứ 13. — Trên giới dưới đất.
Hồi thứ 14. — Cái vết máu.
Hồi thứ 15. — Cái hình phạt đến nơi.

CÁI NHÀ THẢO ĐƯỢC MALEC

Hài-kịch chia làm hai phần

Thứ bảy 27 Juin hồi 17 giờ 30.
Chủ-nhật 29 Juin hồi 17 giờ 30.

Có buổi ban ngày giảm giá

Ngạch các quan coi trị. M. Destenay (Bernard, Maurin, Marie) quan phó coi việ j hàng ba, nay đã tây quyền quan Đồng-lý phủ Thống sứ bổ dụng và bổ làm chủ sự phòng thứ ba tại tòa nhất phủ Thống-sứ.

Thi tốt nghiệp tại trường thuốc : — Tại trường thuốc mới thi xong lớp dạy về vật lý hóa học và vạn vật học (P C N.) được trúng tuyển là : MM. Nguyễn-văn-Ba, Nguyễn-văn-Luyện, Trần-minh-Phươn.

Ban báo-chí

Ban báo-chí thi tốt nghiệp xong được trúng tuyển là : MM. Quangtrọng-Tiếu, Nguyễn-kim-Kính.

Ban cô đỡ

Những cô có tên sau này đều thi đỗ làm cô đỡ : Lê thị Hương, Phạm thị Quý, Hà minh Phương Nguyễn thị Tính, Trần thị các Hương.

NHÀ ĐỂ CẨN THẬN

51, Phố Mã-Mây, Hanoi

LẠI SẮP CÓ

Lại sắp có phim-ảnh Annam nữa.

Phim ảnh này nhan đề là « TOU-FOU CHƠI NGHỊCH » của hội làm phim sẽ đem ra chiếu, để hiến dân Hà-thành hưởng thú trận cười vui rất thích đáng.

Phim-ảnh thứ hai, này hay hội qua thập phần phim ảnh đầu tiên « TOU-FOU MUỐN LẤY VỢ ».

ƯƠNG HỮU THÂN đã có công tập học rất khéo, lại nhờ nhiều tay đóng trò phụ càng giỏi, chắc lần thứ hai này Ương-hữu-Thân và các bạn đồng nghiệp ra trò trên màn ảnh sẽ được công-chúng vui cười thỏa thích.

Phim ảnh « TOU-FOU CHƠI NGHỊCH » thứ hai này chụp toàn những cảnh vui, từ đầu đến cuối tro, ghê nào cũng phải cười rũ lưng !!!

CHUYỆN GIẢI TRÍ THÊM TRANG VÀ THÊM VẺ

Chúng tôi ra « Chuyện giải-trí » được các độc giả hoan nghênh, nay đã đến tập thứ sáu. Chúng tôi xin cảm tạ cái bụng tốt của các độc-giả và mong cho cái mục-đích giáo dục có tiến lên một vài phần. Vậy bắt đầu từ tập thứ 7 trở đi, xin thêm lên 4 trang và một vài bức vẽ để danh-nhân thăng cảnh, lại mỗi tập có hai bài kiểu mẫu về văn thi Sơ học giữ-lược nữa.

Tập thứ 7 này sẽ có ba bức ảnh của nam nữ học sinh được phần thưởng đầu.

Dương bá-Trạc kính cáo

Quan Bóc-tơ Bi-co-man

Có phòng khám bệnh tại phố hàng Gà số 33 Hanoi

Bằng Sơ học Pháp-Việt. — Vì hôm thi vấn đáp xong, Hội-đồng sát-hạch kỳ thi bằng Sơ học Pháp Việt tại trường Sinh-từ chỉ cho biết tên 4 thí-sinh bị loại thôi, còn danh-sá h những thí sinh trúng-tuyển ở trường ấy thì không có niêm yết, nên phải chờ nha Học-chính kiểm-điểm xong mới sao được bản danh-sách ấy, nay lục đăng như sau này :

Các trường khu Nam

Cậu Trần-quang-Ân, Đinh-văn-Ân, Ng-huy-Anh, Vũ-Ánh, Đỗ-đình-Bách, (trường-trọng-Bách, Thái-văn Bảng, Ng-duy Bảo, Đỗ-thế-Bật, Ng-v Bế, Đỗ-văn-Bền, Nguyễn-duy-Bính, Vũ-đăng-Binh. Đỗ-văn Bình, Nguyễn-văn-Tộ, Ng-thế-Bưu, Ng-ngọc-Can, Bùi-hữ Cảo, Ng-khắc Cần, Nguyễn-đ -Cảnh, Lê-xuân-Cát, Ng duy-Co, Quản-v-Côn, Phùng-duy-Công, Ngvăn Cư, Phan v-Các. Ng-v-Cảng, Ngv Chai, Phạm-v-Chấn, Ng quý Chất, Ng-minh-C ầu, Ng-kim-Chi, Nguyễnđình-Chi, Hoàng-huy-Chi, Trần-tiến-Chi, Ng-văn-Chí, Trần đăng-C ụ, Trương-ngọc-Chới, Dương-cẩm-Chương, Đào bá-Chuy. Lê đình Diêu, Trần-v-Du, Nguyễn-v-Dr, Ng-đình-Dợ, Ngu ễn-v Đàm, Lê quý Đôn, Trương-tất-Định, Lê-tiến-Đoàn, Ng ô-văn-Đô, Ng-v-Đức, Ng-v Đức, Ngtrọng-Đức, Ng-v Đạo. Đỗ-xuân-Giáp, Trần t Giáp, Đào-huy-Hách, Nguyễnngọc-Hiến, Phan-công Hồ, Ng v-Hợi, Vũ-v-Huệ, N -mộng-Hàng, Trần-huy-Hoàng, Trần-v-Huyến, Trương-văn-Hỷ, Ng-hữu-Kế, Đặng-văn-Kiệm, Ng-x-Kiểm, Ng v-Ký, Lê văn-Khanh, Vũ-văn Khoa, Lê-quang Khoản, Ngđức La , Phạm-đình Lẫm, Trần-văn-Lan, Ng-huv-Lễ, Ng văn-Liên, Chừ-gọ-Liễn. Ng quý-Linh, Ng-quang-Long, Vũ v-Mai, Ng-v-Mẫ , Vũ-đức-Mậu, Đào-trọng-Mậu, Ng-văn-Miên, Ng-v-Minh, N-ô-mạnh-Môn, Ng văn-Mỹ , Phạm-duy-Mỹ. Ng-v-Nhệ, Lê-đình-Ngọc, Bùi-văn-Ngọc, Ng-đình-Nhiêu, Ng-văn-N ung, Phan-huy-Oanh, Ng-văn-Phác, Ng-hữu-Phác, Trương-v-Lương, Đỗ v-Quản, Phạmvăn Quý, Ng-văn-Qui, Tăng-hữu Qui, Đinh-ngọc-Quỳnh, Nguyễn-đăng-San, Đào-đình-San, Phạm-văn-San, Ngvăn-Tá , Tô-Tảo, N -văn-Thân, Đặng-đình-Tính, Hoàng-r -lông, Đoàn-p -Tử, Đỗ-đức-Thông, Ng-hữu-Tây, Ng-v Tuy, Ngô-văn-Thắng, Lê-văn-Thành, Lê-đức-Thọ, Trương-văn-Thọ, Nguyễn-văn-Thụ, Mac-đình-Trí, Hoàng-đình-Uẩn, Nguyễn-văn-Vân.

Các trường khu Bắc

Cậu Lưu v An, Trương v Ân, Vũ trọng Bách, Ng quy Bằng, Nhữ thế Bảo, Ngv Bình, Hoàng trang Bưu, Nguyễn quang Cần, Đặng đức Cát, Ngô v Cầu, Tạ v Cơ, Ngô v Chấp, Phạm v Đích, Vũ v Đích, Ng Đỗ, Đỗ đình Đôn, Trịnh xuân Đồng. Ng gia Đức, Nguyễn đ nh Đức, Đinh khắc Em tức Chung, Hàn huy Gấp. Ng ữu Dy Ng v Dy, Ng ữu Hàm, P q u v Hanh Ng v Hợi, Ng văn Hợp, Lê quốc Hưng, Đinh gia Kế, Ng trọng Kiêm, Đinh v Kính, Ng mạnh Khanh, Đỗ v Khương, Đào khánh Khuyến, Phạm v Lăng, Ng hữu Lập, Ng đình Luyện, N v Mậu, Vũ thế Mục, Ng v Năm. Trương thi n Niệm, Ng v Ôn, Ng khắc P ẩm Ng tuấn Phát, Ng hữu P ong, Trần văn Phương, Ng viết Quế, Lê hữu Quyền, Ng hà Sau, Đinh tiến Sơn, Lê v Sang, Vũ tất Tảo, Lê duy Tịo, Thẩm trọng Tín, Đào bảo Toàn, Dương bá Toàn, Trần trí Tốn, Ng xuân Tứ, N v Thành, Ng ô Thiệp, Trần v Thiện, Ng đức Thực Tấm trọng Thụy, Ng hữu Thuyết, Nghiêm xuân Việt, Trần v Việt.

Trường Thực-hành

Cậu Vũ văn Át, Phan trọng Cẩn, Nguyễn Cung, Ng văn Cảnh, Ng đức Diễn, Ngọc văn Đức, Ng văn Đào, Kiều huy Hồng, Phạm v K ích, Phan trác Luân, Trương v Minh, Ng văn Ngọc, Hoàng mai Nhạ, Phạm ngọc Sỹ, Lê nhân Thuần Ngô hân Trọng, Phan văn Trọng, Đặng vũ Xích.

---

56 223

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

HỒI THỨ XLIV

Thạch-tú về nhà, thấy không bán hàng nữa, liền các từ xin đi. *Phan-công* nói :

— Ông hãy ngồi đây cho lão thưa câu chuyện, lão đi hiếu ý rồi ! Ông đi vắng hai hôm nay, bây giờ về nhà, thấy đồ hàng xếp dọn tất cả, trong lòng nghi-hoặc, tưởng là tôi không dịch mở cửa hàng nữa, cho nên các từ tôi đi. Nhưng giờ-sử tôi không mở cửa hàng, cũng tất phải mời ông ở đây. Nay tôi xin nói t ật để ông biết. Con gái tôi khi trước gả cho viên ápt ư họ *Vương* ở trong phủ này, chẳng may họ *Vương* tạ-thế, đến nay viên được hai năm, bởi vậy mới xếp dọn đồ hàng, để sáng mai mời các sư ở chùa *Bảo-an* đến làm một tuần chay cho họ *Vương*. Việc này tất thế nào cũng phải nhờ ông trông nom tiếp đãi giúp cho, vì tôi nay tuổi già sức yếu không thạo đàm được, tôi xin nói trước để ông rõ.

Thạch-tú nói :

— Cụ có nói thế thì tôi đây mới được yên lòng.

Phan-công nói :

— Từ nay trở đi, xin ông chớ có nghi ngờ, cứ yên lòng mà giúp đỡ cho

Bấy giờ *Thạch-tú* uống mấy chén rượu và ăn cơm chay, rồi xếp dọn đi nghỉ. Sáng ngày hôm sau, quả-nhiên thấy có mấy người sải chân gánh kinh và các thứ đồ đạc như tiền-cảnh, thanh-la mọc-bợi, vân vân, đến nhà *Phan-công* để thiết lập đàn tràng, hương-hoa rõng phật. *Phan-công* truyền người nhà sửa soạn cỗ chay khoản-đãi các sư.

Dương-hàng ở trong phủ về, dặn *Thạch-tú* rằng :

Hiền-đệ ơi ! Đêm nay tôi gặp phải phiền cơi ngoc, không thể về nhà được, vậy công việc ở nhà, nhờ hiền-đệ trông nom giúp cho.

Thạch-tú nói :

— Đại huynh cứ yên lòng mà đi làm việc quan, còn việc nhà đã có tôi trông nom giúp được.

Dương-hàng dặn xong quay đi, Bỗng thấy có một vị hòa-thượng trẻ tuổi vén rèm bước vào, cất chào *Thạch-tú*. *Thạch-tú* liền đáp lễ lại, rồi nói :

— Xin mời hòa-thượng ngồi.

Theo sau vị hòa-thượng lấy lại có một người nữ cũng chừng hai tám tuổi, mặt mũi sáng sủa, cũng đến lễ *Thạch-tú*, rồi ngồi hầu bên cạnh vị hòa-thượng.

Thạch-tú hỏi :

— Thưa cụ ! Có việc gì mà cụ đến đây ?

Phan-công nói :

— Dám thưa cao-già (1) ! Tại sao lão nay không thấy cao-già đến thăm chùa ?

Phan-công nói :

— Độ này mới mở một ngôi hàng, cho nên bận lắm, ông việc không đi đâu được.

Vị hòa-thượng ấy nói :

— Hôm nay gặp ngày giỗ cuối áp-tư, chúng tôi gọi là có chút vi-thành ; Mấy bỏ miễn và mấy gói táo.

Phan-công nói :

— Chết nỗi ! Hòa-thượng bày vẽ làm gì cho thêm tốn tiền.

Phan-công ngành lại bảo *Thạch-tú* rằng :

— Thôi, người đã đem cho thì ta cất đi.

Thạch-tú cất vào nhà trong, gọi người pha trà để đem ra mời hòa-thượng. Bỗng thấy người đàn-bà (vợ *Dương-hàng*) ở trên gác xuống. Ăn-mặc không ra người có trọng-tang, chỉ trang-điểm một cách đẹp-đẽ mà thôi.

Người đàn-bà hỏi *Thạch-tú* rằng :

— Ai đưa lễ-vật đến thế ?

Thạch-tú nói :

— Một vị hòa-thượng mà tôi thấy gọi hòa-thượng đây là can-gia.

Người đàn-bà ấy mỉm miệng cười mà bảo rằng :

Đó là sư-huynh tên gọi *Bát-đệ-tử Bát-nhã-hải* đấy. Người là một vị hòa-thượng rất thành-thực. Con nhà buôn tơ-lụa họ *Bài*, xuất gia tu ở chùa *Báo ân*. Nguyên sư-phụ người là môn-đồ nhà tu, cho nên người nhận thân-phụ tôi là can-gia. Người hơn tôi hai tuổi, cho nên tôi gọi người là sư-huynh. Phàm-hiện người là *Bát-bồng*. Tối hôm nay, nhà thờ ngho người ốm phật tụng kinh mà xem, tôi nhưa từng thấy ai được tốt tiếng như thế !

Thạch-tú nói :

— Thế à !

Trong lòng *Thạch-tú* đã có một phần nghi-ngờ. Người đàn-bà ấy chạy ra tiếp-kiến hòa-thượng. *Thạch-tú* chắp tay về phía sau lưng, rón-rén đứng ở phía trong rèm trông ra, thấy người đàn-bà ấy khi ra tới nơi thì vị hòa-thượng đứng dậy chắp tay chào và ân-cần hỏi chuyện.

Người đàn-bà ấy nói :

— Can chi sư-huynh lại bày-vẽ ra cho thêm tốn tiền.

Vị hòa-thượng nói :

— Hiền-muội ơi ! Gọi là một chút vi-thành, sá chi mà đáng kể !

Người đàn-bà ấy nói :

— Sư-huynh đã xuất gia tu-hành, không nên bày vẽ như thế

Vị hòa-thượng nói :

— Chùa tôi mới làm cái thầy-lực-đường, muốn mời hiền-muội về vấn cảnh, chỉ sợ tiết cấp không bằng lòng mà thôi.

Người đàn-bà nói :

— Tôi xem ý phu-quân tôi không nghĩ-ngợi chi. Khi thân-mẫu tôi tạ thế, cũng đã nhờ lời muốn làm lễ huyết-bồn, vậy nay mai tôi cũng phải đến để phiền sư-huynh.

Vị hòa-thượng lại nói :

— Chẳng qua việc cũng việc nhà, có sao lại nói như thế. Chỉ hôm *Nhạhải* này một tiếu là xong.

Người đàn-bà ấy nói :

— Sư-huynh tụng cho thân-mẫu tôi mấy pho kinh.

Nữ-tỳ ở nhà trong bưng nước trà ra. Người đàn-bà tay cất chén trà, lấy cái tay áo lau lại miệng chén một lượt, rồi hai tay cầm đưa mời hòa-thượng

Vị hòa-thượng ấy liền giơ tay đón lấy chén trà. Sai mắt chỉ tr-ớ nhìn người đàn-bà, người đàn-bà cũng cười tít đi mà liếc trả hòa thượng. Đang cơn mê mẩn, coi trời bằng vung, cũng không ngờ rằng có *Thạch-tú* đứng ở trong rèm trông thấy.

Bấy giờ *Thạch-tú* đã có hai phần nghi ngờ ; nghĩ thầm : Hiền người biết mặt, biết lòng làm sao. Đã nhiều lần người đàn-bà này đối với ta nói năng có ý bỡn cợt, ta vẫn trống-trải xử cách thản-nhiên chị em trong nhà, không ngờ lại là con người bất-lương vậy. Nay để gặp tay *Thạch-tú* này, thì ta phải vì *Dương-hàng* mà phát xuất ý độc này mới nghe.

Bấy giờ *Thạch-tú* đã nghi ngờ đến ba phần rồi, mới vén mành rèm sồng-sộc bước ra. Ánh sư hồ mang kia trông thấy vội vàng đặt chén trà xuống, rồi nói :

— Mời cụ-lang ngồi !

Con dâm phụ ấy liền đỡ lời mà rằng :

— Chú này là một người em mới kết nghĩa của phu-quân tôi đó.

Anh sư hồ-mang có ý khiếp sợ, vội vàng hỏi rằng :

— Đại-lang đây nguyên người ở đâu ? Lão-tăng đại-danh là gì ?

(Còn nữa)

(1) Can gia tăng như nói bố nuôi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo
Vỏ chắc tinh
Mặt to kim
có dạ quang
BẢO HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
Số, Phố Paul Ber. . — HANOI
280

CUỘC TIÊU KHIỂN HIỂM CÓ

Bản kiểu mới có các thứ may hát vừa rẻ, vừa đẹp vừa tốt có các thứ đĩa hát tiếng Saigon tiếng Huế tiếng Bắc hát tuồng, hát chèo, hát xẩm, ca lý, vọng cổ rất hay!!! Mỗi đĩa hát giá là 22 f. mà ngại nào mua tới sáu đĩa một lúc bán kiểu chỉ tính 20 f. thôi.

CHANSON & Cie, HANOI

Thứ sữa tối thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Nourfé của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hóa-Lạn, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cùng tất cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :

COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS
Haiphong. 2220

NHÀ BÁ-CHUỒNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ho phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có tợm giọng bao giờ!
Hai thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết
MẤT BỘ 1 $ 40

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết hàn nhiễm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0 $ 90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Các bồi bếp sang Quảng-châu. — Vì sợ rằng ở Quảng-châu những người làm thuê cho những người Âu Tây như bồi bếp văn văn đình công chăng cho nên bên này phải mộ bồi bếp ta sang bên ấy làm. Vì thế mà sáng hôm qua sở cẩn-cước, biết bao nhiêu là người đến lấy giấy cẩn-cước để sang Quảng-châu.

Đấu giá mua bông cho sở Y-tế. Sáng hôm nay 25 juin, hồi 9 giờ, tại tòa Ba phủ Thống-sứ đã đấu giá mua bông cho sở Y-tế dùng.

Các nhà đến bỏ thầu như sau này : M. Vũ-đăng-Tiến lúc Tân-tiến bỏ 0 $ 95 một kilo ;

Mme Nguyễn-thị-Quỳnh 1 $ 07 một kilo.

Nguyễn-thị-Mai bỏ 0 $ 99 một kilo.

Nguyễn-thị-Xuân bỏ 0 $ 89 một kilo.

Vật Mme Xuân được tạm thầu.

Ngạch thừa phái. — M. Đào-huy-Chân, thừa-phái hạng năm huyện Thư-trì, (Thái-bình) được nghỉ phép 29 ngày.

M. Nguyễn-trọng-Soạn, thừa-phái hạng tư huyện Thư-trì tạm quyền việc lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp hạt ấy thay M. Đào-huy-Chân.

Những đồ chữa cháy. — Sáng hôm qua sở Lục-lộ thành-phố đã nhận những xe máy và đồ dùng về việc chữa cháy mà thành-phố đã thừa tự nam ngoại. Các khi cụ đã đem đến tại sở bộ Hoàn-kiếm, coi quan Đốc-lý Dupuy đến chứng kiến.

Danh dự bội tinh của ngạch Cảnh-sát. Những người có tên sau này được thưởng danh-dự bội-tinh của ngạch cảnh-sát :

MM. Vũ-văn-Gau, đội hạng nhất ở Bắc kỳ ; Vũ-hữu-Lê, lính hạng nhất ở Bắc-kỳ ; Lê-văn-Cua, đội hạng nhất tại Nam-kỳ ; Nguyễn-văn-Kuật, đội hạng nhì tại Nam-kỳ.

Những người được thưởng bội-tinh, kể từ ngày 23 juin trở đi được lĩnh một khoản phụ-cấp đồng niên là 100 *francs*.

Nạn ô-tô. — Hồi 9 giờ 24 chiều ô-tô số 2350 của M. Finot đốc-học trường Bắc-cổ do Phạm-văn-Cương cầm máy khi đi tới góc đường Bonhillo và đường Raffacel thì đè phải một bà lão 75 tuổi tên là Nguyễn-thị-Bình bị trọng thương, mang vào nhà thương được một lát thì chết. Tội nghiệp!

Mất đồ thêu. — Nguyễn-Thịnh 37 tuổi và Bùi-đình-Quát 29 tuổi, bán đồ thêu ở số nhà 26 phố hàng Bông trích răng 3 người tỉnh Tây không biết tên là gì, lấy mất mấy đồ thêu đáng giá 113 p. 50.

Thuốc cam, thuốc sài, thuốc ho, thuốc cảm sốt, thuốc tê thấp đau xương đau mình đã kinh-nghiệm, hỏi hiệu **QUẾ-LÂM, số 42, phố Phúc-kiến,** *Hanoi.*

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Mortès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90
油肝妙貝
最效試用本公司所製魚肝油丸各國

NƯỚC-CHANH HIỆU T. B.
TỐT NHẤT, SẠCH NHẤT, LÀNH NHẤT
BÁN BUÔN TẠI :
126, Phố Sinh-từ (cạnh Giám). Hanoi.

VIỆC BẮC-KỲ

PHÚ-THỌ

Ngày hội lớn của các họ-đường trong tỉnh. — Từ khi thiết lập các trường Pháp-Việt đến giờ, ở Phú-thọ chưa từng thấy cuộc phát phần thưởng trọng-thể như năm nay mà suốt Bắc-kỳ có lẽ năm nay cũng không có trường nào cuộc phát phần thưởng được trọng thể bằng các trường tỉnh Phú-thọ. Trong thể vì cái phần thưởng để to lại nhiều, vì phường nhạc của trại khố xanh Hanoi đem đến và nhất là vì lòng nhiệt-thành của quan chủa tỉnh đối với việc học.

Ngày 22, hồi 10 giờ sáng phát phần thưởng cho các nam nữ học sinh trường Việt-trì, ngày 23 hồi 3 giờ chiều cho các nam nữ học sinh trường Phố-cỏ và ngày hôm nay là ngày 24 hồi 8 giờ rưỡi cho các trường Hương-hóa, ba buổi lễ ấy đều do quan Công-sứ Huckel chủ tọa rất là đông cả. Cuộc phát phần thưởng ở nơi đại khái cũng như nhau, nay chỉ kể một qua buổi lễ tại Phú thọ như sau này :

Trước đã đích mở ông Văn-Fu, nhưng vì ở đó không đủ chỗ, nên phải mở tại Chợ cũ cho được rộng rãi hơn. Trước ba giờ, các nam nữ học-sinh đã tựu đông đủ ở chợ, ngồi sắp hàng thứ tự 5 mấy dãy ghế, trước mặt là mấy cái bàn lớn bày những phần thưởng của nhà Học-chính và các nhà hảo tâm gửi cho.

Phía bên tả là thì quan khách mới. Trong các vị qui quan đến dự lễ hôm có quan Chánh công-sứ Huckel, quan phó công-sứ Gautbier, quan kho bạc Lavocat, quan giám binh Martineau quan lục-lộ Depreu, hai quan thương-chính Vire và Pezard quan huyện Đan-Phượng, quan giáo-đường Ba-thách và cụ đồ Nguyễn giáo đường Yên-lập, MM Maldan chủ đồn điền ở Phú-đoan, Delorge phó giám-binh khố xanh, Bridoolot chánh đồn Phú-đoan, Van Cronenburg thanh tra kiểm-lâm Phú-đoan, bác-sĩ Dupuy Fromy chánh nhà thương Việt-trì. Cả quan chức và thân hào ta thì có quan Tuần-phủ Lê-văn-Đính, quan án Nguyễn-doãn-Thạc, các quan phủ, huyện, châu gần kẻ mặt, M. A-Khoa ủy hàng thương Trung-hoa, ông Trần-văn-Lai y-sĩ, các ông tham, ông phán, các ông nghị hội-viên và đại-biểu các làng ở trong vòng 5 kilomètres Ô Hanoi lên hội có ông Lê-thuật, Khoát hội-viên phòng Thương-mại, ông Bang Cay chủ nhà in Minh sang và ông Phạm-huy-Lục chủ bút báo *Trung-Bắc tân-văn*.

Đúng 3 giờ quan Chánh công-sứ tới nơi tới đốt pháo rồi phường nhạc do M. Carrère quản-đốc liên cử bài quốc ca Pháp *La Marseillaise*, ai nấy đều đứng dậy. Bài nhạc dứt khúc thì ông Vũ-tiến-Lâm đốc-học trường Pháp-Việt đọc bài diễn-văn tường lệ, cám ơn quan Công-sứ đến chứa-tọa cùng các quan chức và thân hào đến dự lễ, rồi khuyến rằn học-trò và cám ơn các nhà hảo-tâm đã cho sách vở hoặc tiền để mua phần thưởng cho học trò nhất là ông Freard làm hẳn ở Haiphong và ông Lưu-đa-Khoát, văn-Quan Công-sứ đáp lại mấy lời ngợi khen học trò về sự tấn tới trong học tập rồi vừa cám ơn các nam nữ giáo-sư đã hết lòng vun việc dạy dỗ cùng là các nhà hảo-tâm đã cho tiền cho sách để thưởng cho học-trò được nhận như thế. Ngài khuyên học trò nên biết ơn với cha mẹ, với thầy học, với những người làm ơn cho mình và nhất là với Chính-phủ bảo hộ đã ban bố việc học thêm hoàng với những sự yêu-cầu trong đời bây giờ, vì nước Pháp đối với thiên-niên Nam-Việt chẳng khác gì đối với con đẻ vậy, bao giờ cũng dốc-dốc dẫn việc học để mà chong nâng cao dư-sự trí đức và đức dục cùng là mở mang đường kinh-tế cho ta. Hai bài diễn văn đọc xong, cử tọa đều vỗ tay hồi lâu.

Trước khi phát thưởng cho học trò, quan Chánh công-sứ có giao đạo bằng thưởng để tứ hạng Long bội tinh (officier du Dragon d'Annam) cho quan giám-binh Marunean và gắn Danh-dự bội-tinh (Médaille d'honneur) cho M. Đỗ-văn-Liên cựu đội khố-xanh ở Phú-thọ và M Phạm-văn-Bằm chánh bát phẩm, cảnh sông Chi-chê, huyện Thanh-ba và phát bằng cho dân tư ký hương-nọi các làng có lương.

Trước lúc lĩnh thưởng, có mấy cô mấy cậu học sinh lớp những bài ngợi ngôn và những bài hát giải lắm, có một cậu đến nỗi được một ô an bi kịch Người biển tận (L'avare) về chỗ mất bạc, cử tọa lấy làm ngợi khen lắm.

Đoạn rồi phát thưởng cho học-trò trường con gái rồi đến trường con trai, những phần thưởng đều trước có đến hơn ngàn bạc cả thảy, được cử tọa ngợi khen lắm. Mãi đến 6 giờ mới giải tán, quan Công-sứ có mời các quan khách lên nhà riêng dùng thuốc lá và nghỉ nhẹ.

Đến 8 giờ rưỡi tối thì học-trò con trai và lính khố-xanh rước đèn từ trường qua trường gái và đi các phố, có phường nhạc đi đi kèn suốt trong khi rước. Thật là một ngày hội rất vui-vẻ của họ-đường ở Phú thọ xưa nay chưa từng có bao giờ mà có lẽ ở Bắc-kỳ năm nay cũng không đâu bằng.

P. C.

TUYÊN-QUANG

Cái hại bỏ toàn. — Mới đây một nhà kia lí dơm vợ cho con, hai bên cha mẹ đều bằng lòng, người con gái và người con gái cũng có lòng yêu mến nhau. Hôi sự đã hẳn thành, không ngờ chỉ vì thấy bói nói là hai người ấy tuổi xung khắc nhau, vì người cậm tính con lợn, ngờ là cậm tính con rồng, hai người ấy không tuổi lấy nhau được, vì rồng không ở được với lợn bao giờ, ấy vì mấy câu nói rằng những lấy mà hai bên thành ra là bỏ nhau.

Bỏ tưởng cũng là cái thói mê tín quá nặn đại, hà cớ gì cũng nên tính ngộ mà sem trừ đi.

Nguyễn-văn-K. lai cảo.

子獅號正泰金
茶名

TRÈ ĐẦU XUÂN CHÍNH HIỆU
KIM-THÁI ĐÃ TỚI

Bản-hiệu mới nhận được các thứ trà thanh ở Vũ-giang-sơn nổi tiếng nào được nước được hương, các ngài đã dùng qua chè cần bản-hiệu, vậy xin quá bộ chiếu-cố cho lấy tâm hảo-hạnh lắm. Xin làm kể ra vài thứ để các ngài rõ.

Kim-thái. Lâm-mộc. Thiên-thái
Công-thái. Tam-bỷ. Tam-nguyên
Nhu-ý. Ngũ-phúc. Minh-thái.
Kim-mộc.

KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang. Téléphone 480.
HAIPHONG : Số nhà 140, Phố Khach. Téléphone 272.
2181

NHÀ BÁ-CHUỒNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dương tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Urotropine

Giá 1 $ 30 một hộp

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

VỊ ĂN THỨ RƯỢU

Kos Pascall's.	Một lọ thầy tính :	6 fr. 50
Mốt fraises de Plougastel	Một hộp :	6 fr. 60
Crème de marrons Clément Faugier. . . .	Một hộp :	4 fr 00
Bột sắn, nguyên chất	Một gói 250 gr. :	1 fr. 75
Beurre rất tốt Mazolet	Một nửa lọ :	6 fr. 00
Sardine à l'huile Teyssonneau.		2 fr. 50
Rượu vin de Cap Corso	Một lít :	12 fr. 50
Rượu Pippermint Got	Một chai :	18 fr. 00

Bonus postaux N° 40

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 25 và tối thứ sáu 26 Juin 1925

GƯƠNG TÀY LIỆP

(Hồi thứ I)

(Toàn đào kép lớp lớn đích đáng ra diễn)

Vở chèo cải lương mới soạn thành ra được hơn 30 điệu hát kể như sau này : Hát làn thảm, hát sắp, hát rịp mốt, hát lửng hát gỡ vong, hát thảm, hát cách, hát phạ các giọng, hát rịp chờ, hát trống quân, hát lửng chen sa mạc, hát than sự, hát đường trường, hát đào lẳng, hát lệch, hát rịp bẩy, ca từ đại oán, (lối bắc) ca nam thương, ca hành vân, ca từ đại cảnh, ca kim tiền, ca rẽ duyên, ca giao duyên, ngâm từ tuyệt, kể chuyện lối thường, kể truyện lối sấu, vỉ giọng tính, vỉ lối thường, kể bóng mạc. Lần trước diễn được các quý-khách khen là tích hay và hợp với luận lý thời nay, song lần trước toàn bọn đồng ấu ra diễn nên điệu bộ chưa tả được hết, nay những đào kép lớn đích đáng luyện tập đã xong, vậy bản-hội xin đem diễn lại. Tích này lấy ở trong bộ Tiểu-thuyết Soutay Điệp-phả-khanh soạn ra có du luận lý trong một nhà như mẹ con, anh em, vợ chồng, vợ cả vợ lẽ, bạn, tôi tớ, lại có đủ cả các bài khuyên giải về tiêu sao yên đô. Thực là một tích hát hợp với thời thế tình cảnh bây giờ. Tích nay đại phải diễn trong 5, 6 tối mới hết được, trước là được đủ thì giờ khai diễn trong một tối, sau là bạn hát mới thuộc lòng được và được hài lòng các ngài đến xem. Lần này bản-hội xin diễn luôn trong hai tối (thứ năm và thứ sáu) để phòng những liệt-quý không mua được vé hôm trước thì xin đến tối hôm sau chiếu cố lại xem. Đúng tám giờ tối thì khai diễn. Xin các quý-khách hạ cố đến xem đông và đến sớm cho. Xin giữ chỗ ngồi trước kẻo hết. Có bán vé trước, từ tối thứ tư và thứ năm.

ANNONCE LÉGALE

PHÒNG GIẤY LUẬT-SƯ BONA
26, Boulevard Gia-long Hanoi

LỜI CẦN-CÁO
các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích

Nay cần-cáo để các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích biết rằng, vì mua thanh-toán hội ấy, nên ngày 4 Mars 1925 tòa án Tây ở Nam định có án nghị rằng các nhà có cổ-phần trong hội ấy, trước ngày ba mươi tháng juin năm một nghìn chín trăm hai mươi nhăm, phải đem giấy cổ-phần nộp lại ông lục-sự tòa-án Tây ở Nam-định (1), phải kèm theo một cai giấy (bordereau) kê tinh danh người có cổ-phần cùng số cổ phần để nộp.

Quá hạn ngày 30 juin 1925 ấy thì giấy đem nộp không nhận nữa, và bấy giờ sẽ chiếu những giấy đã nộp dùng hạn mà soạn một bảng phân phát liền nong, để đệ tòa ưng-chuẩn.

Thay luật-sư Bona mắc bận ký tên không rõ.

(1) M. le Greffier du Tribunal de Paix à Compétence Etendue de Nam-định.

Ruợu bổ-đào:
TONIQUE TONKIOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh-nghiệm ta thấy, chư không như có mấy thứ thuốc về phương bình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người, có trị khỏi thì không ai có thể tin được.

Xin xem giá và cách dùng in kèm nhãn hiệu!!!

Ngày tháng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tôi Bộ-trưởng bộ Hộ phụng lời chỉ nhà vua rằng :

Chiếu nay đại-thần không cần MONTÈS cai-trị, có chế nên một thứ rượu bổ để dùng ngày đông qua lễ hạ. Đông nên gọi là Bảo-tonique-tonkinois, để ai nấy đều biết là thuốc của nước Nam-Việt ta chế ra.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin nam tiếp theo ở trang thứ tư bổ báo này.

Agents generaux en Indochine : CHARRIÈRE DUFOUR SCO GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

RƯỢU BẠT-HẢ GET PIPPERMINT GET rượu này nồng độ mất mở và mất khan tiếng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh cảm.

Mắc bệnh cảm, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh cảm, chỉ có một thứ thuốc, là

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ tri-hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói : Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghỉ ngơi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt-nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy, gân yếu, thần thể luy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên tri-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên lưỡng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy mà nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

● Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Bà-chuông, Hanoi

Nhà Bán-cỗ « TÂM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÉS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

● Giá tiền 0$90

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu dầu nai)

Bệnh hao mòn, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Nó làm cho kém hẳn chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chóng khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh cảm, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Bán hễ sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.

Các ông bác-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt đã chữa khỏi kể có hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

BỆNH NHỨC ĐẦU

như cắm lình dầm vào

Khi mới phải đau thì thấy nhức đầu, đau mặt, rồi sau sinh ra bệnh chóng mặt, đài bên thái-dương thấy đột mạnh, tai thấy ù-ù, người bệnh thì thấy đau nhức lạ-lùng hình như cái lình nó đâm vào đầu vậy. Rồi thì chuyển-động đến cả tâm can, sinh ra đau bụng, đột gan, trống ngực, lấp các đường mạch máu (mạch máu sưng lên, sau nát cả mạch máu, trí-hộ), nẫu nát. Những dân bà thì kinh-nguyệt bất điều, mà đau-đớn lạ-lùng, huyết không được sung-túc, thường hay ra mồ hôi, sức khỏe gầy dần đi. Tuy ngày mà muốn chữa, thì cũng không khỏi gì, chỉ dùng thứ thuốc :

Dépuratif Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh căn đã mấy phải là trước. Bây giờ các gân cốt lại vận-động như thường.

Thực là một thứ thuốc rất thần-hiệu, chữa khỏi kể có đến hàng nghìn bệnh sẩu mẩn càng bệnh ở ngoài da.

Bệnh đã nặng, đã lâu, đã chuyển sang bệnh gì mặc lòng, dùng thứ thuốc này thì hễ ! ngoài, mà không còn một thứ bệnh gì ở người đã nữa, như bệnh cái cam ở mặt, bệnh lang-ben hắc lào.

Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » này có bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

油上海

DẦU THƯỢNG-HẢI N° 28

HIỆU CON BƯỚM-BƯỚM CỦA TIỆM

ĐẠI-QUANG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

Boulevard Tổng-đốc-Phương, N° 25 — Cholon

Nguyên dầu này bên xứ « Thượng-Hải » gởi qua, vốn của một ông lương-y có danh bên Thượng-Hải đã dày công kiếm tìm các thứ thuốc nơi các núi lớn có danh, đem về mà chế luyện theo hoa-học rất kỹ-lưỡng, nó đủ sức trị bịnh bá chứng những là đuổi phong tán nhiệt, ngự hàn, vân vân, rất thần hiệu nhẹ nhàng. Chư quí vị có mua cao đơn hoàn tán được dầu dược thủy hãy này cho đặng cái nhãn « Bướm-Bướm » hiệu Đại-Quang-Dược-Phòng thì mới là thứ thiệt.

Dầu Thượng-Hải chữa trị sau chứng bịnh kể ra sau này :

1. — Bốn mùa cảm mạo nghẹt mũi nhức đầu tay chơn bải hoải cảm mạo nhằm khí độc, trong uống ngoài thoa thảy đều dùng được.

2. — Trạo trực uau bụng, ăn uống không tiêu, sình bụng ợ chua, lòng như lửa đốt, trong ruột quặn đau, trúng thử trúng hàn ngoài thoa trong uống cũng đều dùng được.

3. Đàm lên chận nghẹt, bất tỉnh nhơn sự, hàm răng ngậm cứng, tức thì phải dùng dầu này mà thoa nơi phía trong mũi và thoa luôn nơi hai mảng răng, thoa dưới có hai bên cuong họng, phải thoa cho thường thì tỉnh lại liền.

4. — Ho hen kho khe đàm lên chận nghẹn, hơi thở không được thông thì phải lấy dầu này mà thoa nơi cuong họng và trước ngực cho thường lại phải nhiều chừng 10 giọt dầu nay 1 chút nước sôi mà uống thì se thấy hiệu nghiệm.

5. — Đau ba nam bẹp ma hay xây xam, hoặc nhức đầu đau bụng thì phải lấy dầu này mà thoa hai bên mang tang, trên ngực dưới bụng rồi cũng làm theo cách nơi trên day mà uong thi thay sự hay hoặc người có thai mà dùng thường dầu này thì tại cang tot lam.

6. — Con nit ma bị kinh phong mửa la ngày đêm la khóc, hoặc hay ọc sữa, trong ruột co phong, ngoai thoa trong uong, hiệu nghiệm như thần.

7. — Đi tàu dại sóng mà mửa hễ biết dùng dầu này thì ắt an nhiên vô sự.

8. — Hoặc bị dầu phong đau nhức hoặc bị phong thấp, tay chân nhức mỏi, hoặc bị phong hỏa mà đau nang phải dùng dầu này mà thoa xát nơi mấy chỗ đau thì hết liền.

Những là mụt u mụt nhọt, các thứ ghẻ chóc con nit bị thai độc mà sanh ghẻ ngứa cả mình, hoặc bị muỗi cắn hoặc sâu sướng cứ dầu này mà thoa thì thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng : Người lớn mỗi lần từ 5 giọt đến 10 giọt. Con nít từ 1 giọt đến 5 giọt, phải pha với nước trà hay là nước sôi mà uống.

Giá mỗi ve là . . . . 0$25 | 12 ve là . . . . 2$50

Mấy hiệu thuốc bắc đều có bán

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết hiểm hiệu, giải bệnh giun thì nào cũng chữa khỏi, như bệnh giảo các nhộp xương, tên bà cụ tuổi mãn bộ tình nguyệt rối mà sanh ra các chứng bệnh, giảo đầu đau mà sinh huyết hôi, đau bụng, bông gió và bệnh trĩ.

Thuốc này cũng là một thứ thần dược rất là tốt để trị những bệnh ở bệnh giang mai ra phá ra.

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc này.

Mỗi lọ giá . . . . . 1$50.

Hiệu bào chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

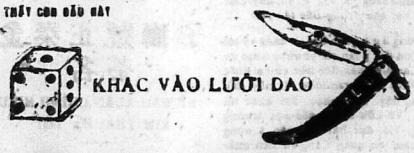
Garage Bobillot

7, Boulevard Bobillot, 7

HANOI

Cần một người cai biết mạ kền thiệt giỏi.

Ai lành nghề thì đến đây mà hỏi.

tài mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

PHẤN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các bệnh trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu, nhất là ban đêm.

Có cách chữa rôm sẩy, hiệu diệu nhất, là bôi nước có phấn SALIBOR và rắc phấn

SUDOL một gói giá 0$50

Dùng ba thứ ấy để chữa ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, là thường gọi là hiệu thuốc Lập-lông ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIẤY NÓI SỐ 59

NÊN BẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* . . . . *Giá* : 1$25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hột* . . . . . *Giá* : 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giúp về các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (ta thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v.* . . . . . *Giá* : 1$30

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh rau rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa lớ* . . . . . *Giá* : 1$25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu xin trả lời ngay

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung kỳ

Chạy từ Đông-hà xuống Huế đến 20 giờ, đến Tourane 24 giờ, đến Quinhon 36 giờ, đến Nhatrang 48 giờ, đến Saigon 72 giờ. Xe thư từ và hành khách đều có đệm, xe đẹp thoải-mái, đêm thì nghỉ ngơi, ban ngày xe chạy.

Từ Savannakhet xe chạy qua Thakhek, Vientiane, Paksane, Vangvieng, Luangprabang, Xiengkhouang, Tranninh, Vinh, Thanhhoa, Ninhbinh, Hanoi